

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte
țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Admini-
strația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare
Sîmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se
înapoiază.

Minciuna.

Ce-î minciuna? Minciună e nu numai grăirea neadevărului în scopul vădit de a păgubi pe cineva; minciună e pestetot tăgăduirea binelui. Minciuna se manifestă, deci, nu numai în graiul vorbitorilor, ci mai ales în faptele oamenilor slabi de înger. Minciuna e diavolul care s'a ivit încă dela facerea lumii, este potrivnicia și opritoare binelui; astfel și omul mut poate minți prin faptele sale. Totastfel pot minți și masele anonime prin o idee greșită, prefăcută în tradiția imorală care le călăuzește.

Vestitul scriitor Maxim Gorki a avut un prietin bun, care fiind greu bolnav, ca să nu-î amarască zilele, îi scria mereu bătrînei sale mame că e sănătos și vesel. După moatea lui, în locul prietinelui său, Maxim Gorki a continuat corespondența cu bătrîna femeie, „mințindu-î“ înainte că „fiul ei“ e fericit și plin de nădejdea viitorului. Sărmana bătrînă, cînd i-a bătut ceasul, sărutînd iscălitura „copilului ei“, a închis ochii fără să știe că fiul ei demult îi murise. În cazul acesta pseudominciuna lui Gorki a scăpat de suferințe și de zbcium pe o mamă iubitoare. Eată cum în anumite cazuri ale vieții trebuie bine desclinită minciuna de minciună. Și în sfînta scriptură e scuzată minciuna prin care putem mîntui viața cuiva. Dar nu se poate îngădui minciuna care stînjenește propășirea în bine a însului ori a maselor. Nu înțelegem aici incongruența cu realitatea, bunăoară a mani-

festățiilor redade prin ajutorul artei dramatice cum e de pildă și o reprezentație de operă, despre care marele gînditor Tolstoi zice că e „minciună“, deoarece în viața nicăiri nu se pomenește ca diferite zguduiri ale vieții să se petreacă înavea cîntîndu-se cu acompaniamente de muzică etc. Nu înțelegem, deci, nici minciunile convenționale intrate în accepția generală a popoarelor, din care răsar neînțelegeri ce uneori trebuie să înălturate prin războaie, nu înțelegem nici minciuna ce și-a sfredelit loc până și în naea, dar mai ales în tînda bisericilor, unde cucoanele dela orașe, fără niciun sentiment religios creștinesc, își prezintă splendoarea toaletelor. În cadrul acestui articol vorbim de *minciuna conștientă*, care a prins în ghiare pe cei slabi de minte, de iadul în care se rostogolesc în vremea mai nouă unii după altul oamenii mincinoși și vicleni. Și dîbuind după cauze și efecte, pricina atîtor zăgazuri ale vieții noastre publice o găsim în *nepedepsirea minciunei*, în deprinderea pe de o parte de a menaja pe lingușitori și nemernici, pe intriganți și distrugători societății noastre românești, pe de altă parte în nesocotirea și urmărirea oamenilor de valoare, cari le stau în cale mincinoșilor și bătăranilor.

Sînt la noi oameni cari mint de pîrăe, fără a li-se clinti niciun păr din cap. Unii zboară pe aripile minciunii până în vîntări, ear ceice seamănă cu dînșii aplaudează, rînjînd că cîcă „așa-î vremea...“ Dimpotrivă oamenii de omenie cari se feresc de minciună ca de foc, cărora numai cleveților le găsesc vr'o vină, stau la o parte, înfiorați

de biruința vremelnică a minciunii. Iscarioții zilelor noastre îi acuză: ca fiind turburătorii ordinei, ca răzvrătitori ai opinei publice dominante, ca zgîrăitori situațiilor prielnice, cari situații, ce vreați... au acaparat multimea.

Poți arăta cu degetul cum cutare și cutare a mințit, a mințit conștient, a mințit în paguba majorităților, nu se găsește nici cine să-l înfrunte, necum să-l pedepsiască mai aspru pentru a-și veni în fire. Ear celuice zbiciuește pe vr'un mincinos, îi sar în cap toți păcătoșii, toți derbedei, apărîndu-și tovarășul, căzut „jertfa“ celor ce nu seamănă cu dînșii.

Constătînd acest fenomen trist, întreb ce mai poate ajuta dojana, ori scoaterea la vedere publică a parveniților? Am ajuns vremea lui Antichrist. Și nu ne rămîne decît să așteptăm cu răbdare până va trece acest nour greu, gîndindu-ne cu nădejde la mulți nouri grei d'aceștia ce ne-au trecut asupra capului.

Indreptarea moravurilor n'o poate face singuraticul, orcine ar fi el, îmbunătățirea societății o poate promova numai earăși societatea, ca cel mai însemnat factor, sub scutul căreia poate prinde ideea mîntuirii de ghenă. Nici însuși Isus Christos n'ar fi putut răzbi singur, fără ajutorul apostolilor și a urmașilor acestora. Eată dece ținem de prișos a pedepsi cu numele pe singuraticul, cînd știut este că vina pentru prăpastiile minciunii nu o poartă numai singur celce minte, ci și toți ceice tolerează minciuna. Și punîndu-și mîna pe pept, br... ciți dintr'ai noștri ar trebui să se cutremure de această concluzie!

Gheorghe Jianu.

FOILETON.

Haiducul Adam Neamțu.

— Nuvelă. —

De Dămian Izverniceanu.

— Acuma să vă mai întreb, grai mai de parte Adam, arme și munițiune aveți?

— Avem.

— Atunci să ne căutăm și un adăpost mai bun. Vom pleca încă în noaptea aceasta la „Peștera Rolului“ din munții Ciclovei.

După o săbavă de un ceas și mai bine au plecat cu toții peste „Cracul Botușului“ și în urmă peste „Tilva Mîndrișagului“ și de acolo peste „Brata“ la „Rol“.

III.

Adam Duma și tovarășii lui se așezară la peștera Rolului. De acolo de sus, de pe stîncile înalte își rotiau ei de jur-împrejur privirile lor de vultur, asupra satelor și orașelor ascunse dintre dealuri și cîmpii și-și făuriau planuri peste planuri. De acolo dedea tircoale drumurilor de țară. Poșta care circula între Anina și Oravița, de douăori a fost prădată. Altădată îi căzură în mîni alți doi domni bogați. Nu mult după aceia primiră vestea că un oarecare bogătaș avea să treacă tot pe drumul acesta între Anina și Oravița.

Haiducii se puseră la pîndă la un covei unde pădurea era mai deasă și mai întunecată. Era ziua înainte de ameazi. Zi de vară. Soarele își strecura razele prin frunzișurile codrului, în forma alor miș de sulii și cerneau pete de lumină pe pămînt. Un sturz își încerca glasul pe o ramură verde, încolo liniște solemnă. Deodată din depărtare se auzia urăitul unei trăsuri, care făcea adîncimile văilor să se porniască într'un vuet clocoțitor. Era trăsura unui boer, trasă de doi fugari negri ca corbul și rotunzi ca oul.

Se apropiară de covei. Căii fură brusc oprîți de niște mîni vînjoase. Alte mîni înhătară pe slugă și-l deteră jos, ear altele înhătară pe boer astupîndu-î gnra cu niște vîlătoace de zdrențe. Boerul dedea din mîni, se zbătea, se izbia, dar zădarnice îi erau încercările, căci cuatit mai rău i-se strîngeau funiile pe lingă mîni și picioare de-î curmau carnea.

— Vă dau tot ce-mi cereți, se rugă el cînd la o nouă sfortare vîlătoacele îi căzură din gură, numai lăsați-mi viața, că am muere și copil.

Și fără a mai face cea mai mică sfortare de împotrivire, se lăsă scotocit în toate buzunarele de Adam și oamenii lui. După ce aceștia îl rînduiră cum se cade, luîndu-î toți banii, îl lăsară cu pe slugă legați fedeleș, cară ei ducînd și căii cu dînșii, se perdură prin desimea codrului.

Faima despre faptele lui Adam Duma se lătiră ca fulgerul. Și fiindcă purta pe dînsul strae nemțest, și fiindcă jefuia mai virtos pe nemții

cei bogați, îi zicea poporul Adam Neamțu. Pre-tutindenii nu se mai vorbea de alta decît de Adam Neamțu. Păndurii, păzitorii ordinei, începură a-l căuta în ruptul capului, dar numai prin sate, prin casele oamenilor, prin păduri însă nu îndrăzniau, că erau puțini și-și temeau pelea.

Frica și groaza de a fi călcați de Adam Neamțu și de haiducii lui se virse în bogătanii. Pe drumuri nu mai călătoriau decît ziua, și și atunci cu cîte o escortă de pandurii. Până și în cei săraci se băgă groaza de haiduci. Își temeau și ei biata sărăcie, fără a-și putea da seama, că făcutu-li-s'a și lor rău ori nu.

Stăpînirea era pusă pe gînduri. Indoară numărul pandurilor și pecînd aceștia căutau și spăriau sălbăticiunile de prin văile adînci și întunecoase ale codrilor, Adam Neamțu cu oamenii lui ascunși în niște rituri pline de trestie, stof și bugeac de pe marginea Dunării, își făceau planul, cum să-l jăfuiască pe boerul Jifcovic, din satul în care fusese el dascăl și care i-a cauzat cea mai mare durere, ce a simțit-o până atunci în viața.

Adam Neamțu se schimbbase foarte mult la față așa că numai era de cunoscut. Barba și pletele îi deteră o înfățișare aspră, aproape însălbăticită. Cînd amurgii, își lăsă tovarășii în trestie, eară el cu Lăzărîc, schimbat în haine de călător, plecă la crîșma din sat să știriciască una-alta.

Intrară jînlauntru și se așezară la o masă. Crîșma era întunecoasă. O candelă cu oleu de rapiță și cu flacăra chinuită, ardea fumegînd

Cursurile dela Văleni.

La 1 Iulie v., orele 12, se va inaugura la Vălenii-de-Munte (prin Ploiești; calea ferată județeană Ploiești-Văleni; plecare din Ploiești la 9.20 dimineața) sala de cursuri de vară. Iubirea d-voastră pentru cultura națională, răspândită în formele ei specifice și necesare asupra neamului întreg, Vă va îndemna desigur să luați parte într'un număr cit se poate de impozant la aceste cursuri.

Programul cursurilor:

- Virgil Arion, Sociologie.
Gh. Antonescu, Pedagogie.
G. Bogdan-Duică, Pedagogie.
Șt. Bogdan, Curente nouă în chimie.
V. Bogrea, Literaturi străine.
C. Coroiu, conferențiar la universitatea din Iași, Drept român.
D.N. Ciotori, Mitologie și literat. nordică.
N. Cartoian, Din literatura populară.
A. C. Cuza, Economie națională.
N. N. Dobrescu, Istoria Bisericii române.
Constant. Georgescu, Budgete.
Nerva Hodoș, Tiparul românesc.
I. Hașegan, Horticultura în gospodăria noastră națională.
N. Iorga, Scrisori de boieri și jupăne.
Enache Ionescu, Pedagogie.
Prof. dr. M. Manicand, „Cîteva chestii de medicină socială și de igienă”.
G. Murgociu, Pămîntul românesc.
S. Mîndrescu, Influența germană asupra literaturii noastre.
C. Moisil, Monete antice din România (trei lecțiuni).
Pericle Papahagi, Din viața Aromânilor.
V. Pirvan, Civilizații italiice.
N. Popovici-Lupa, Viața agricolă românească.
N. O. Popovici-Lupa, Din economia noastră agricolă.
N. O. Popovici-Lupa, Despre asistența publică.
I. Răducanu, Ficțiuni și realități din viața noastră economică.
I. Răducanu, Politica socială.
C. Șumuleanu, Vinurile noastre.
H. Stahl, Cum se vorbește?
I. Ursu, Cauzele mării și scăderii noastre, 3—4 lecții.

Bursele „V. Stroescu”

pentru școli de dantelerie.

Concurs.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” dă la concurs următoarele burse din donațiunea de 10.000 Cor. a d-lui Vasile Stroescu.

Două burse de câte 2500 Cor. pentru două domnișoare, ce vor avea să urmeze timp de un an: una cursurile școalei de dantelerie din Viena (K. k. Central-Spitzenkurs in Wien), ear a doua cursurile școalei de dantelerie din Schneeberg în Saxonia (Spitzenklöppelmuster-Schule zu Schneeberg). Ambele bursiere, în același timp, vor studia și organizarea atelierelor de industrie casnică din țările respective, precum și a cursurilor ambulante pentru învățarea pregătirei dantelerelor, ear după terminarea cursurilor vor avea să prezinte comitetului central un raport amănunțit despre studiile făcute, și un plan, cum s'ar putea înființa și la noi asemenea ateliere și cursuri, cu ajutorul cărora s'ar putea crea nouă izvoare de venit țărânelor române. Bursierele, după terminarea cursurilor, vor fi obligate să stea cel puțin timp de 5 ani în serviciul atelierelor de industrie casnică sau a cursurilor ambulante pentru învățarea danteleriei, ce se vor înființa la noi.

Concurentețele își vor însoți cererile de următoarele acte:

- a) certificat de botez.
- b) certificat despre studiile făcute;
- c) certificat că au terminat vreo școală de industrie (de lucru de mină) sau că au făcut praxă în vreun atelier de industrie casnică și că s'au ocupat și până acum cu lucrarea dantelerelor;
- d) certificat de sănătate.

Dela concurente se cere totodată, să cunoască limba germană, verbal și în scris. Cererile pentru aceste burse se vor înainta biroului central al „Asociațiunii”, Sibiu Nagyszeben (str. Șaguna Nr. 6.) până la 1 August n.

Sibiu, în 5 Iulie n. 1912.

Andrieu Birseanu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident. secretar.

Prospect.

Internatul cel nou din Brașov

pentru elevii școalelor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov se deschide în 1 Septembrie v. a. c.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are: a) sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea) b) sale luminoase de studiu, cu mobilier nou, c) sale separate de mîncare (sofragerii), d) coridoare spațioase, închise, luminoase, e) conduct de apă (din izvoare de munte), f) local propriu de baie cu dușuri, g) încălzire centrală (calorifer), h) infirmerie (spital) în grădină, i) grădină mare cu pomi, l) cît mai curînd: lumină electrică.

Elevii internatului vor primi: a) hrană bună, variată și igienică, b) sprijin la prepararea lețiilor, c) baie, d) tratament medical, e) supraveghere, lăsîndu-li-se însă peste zi libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea școalelor și bucătăria se va conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an și se platește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Iulie v. și va fi însoțită de următoarele acte: 1. ultimul testimoniu școlar, 2. act de naștere, 3. act de revaccinare (numai pt. elevii claselor I—IV. gimn. și reale), 4. atestat medical, că elevul e sănătos, 5. declarație legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătorei din Brașov.

Fiecare elev să aducă cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, pantaloni de baie, 6 izmene, 12 batiste, 12 părechi de ciorapi, 6 ștergare, 3 cerșafuri de pat, 1 plapomă cu nasturi, 3 cerșafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi, 1 pernă de cap, 3 fețe pernă, perie de cap, de dinți, de haine, peptene, des și rar, săpun, 2 părechi de ghețe, 4 șervete de masă.

Chipul și uniforma obligată la școalele noastre din Brașov.

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

deasupra tavanului. La o masă își bea rachiul și povestiau liniștiți doi țărani. Umbrele întunecate ale obiectelor din crîșmă jucau ca niște fantome pe pereții afumați. Crîșmarul, om bătrîn cu barbă și musteți cărunte, cucăia pe un scaun.

Adam Neamțu așezîndu-se la masă cu tovarășul său, bătu și ceru o oca de vin. Crîșmarul tresări și strigă Ileanei să aducă ea. Ileana le aduse vinul. Era tot frumoasă ca mai înainte, numai injurul ochilor i-se iviseră două cercane vinete. Era și ea măritată. Avea o potcă de bărbat, un nătărău care deloc nu i-se potrivea. O privi în ochi cu privirile lui aprinse, așa că Ileana se înfioră, dar tot nu-l recunoscuse. Simțemintele adormite într'însul cu încetul se deșteptară, inima începu a-i bate cu putere. Era peaci-peaci să se dea de gol. Totuși se stăpîni. Și vorbiră ei cu Ileana, despre multe. Dela dînsa putură afla informațiunile delipsă fără a le bănuși cineva gîndurile. Ajunseră cu vorba până și la Adam Duma, dascălul de odinioară al satului. Dar cînd începu a vorbi despre el, glasul nevetei tremura ușor, cuprins de emoțiune.

— L-am cunoscut, grăi ea cu un glas duios, venia adeseori la noi, în urmă n'a mai venit. Mai amînată vreme am auzit că a plecat din satul nostru și nu l-am mai văzut.

Ileana oftă ușor și privi în altă parte. Adam Neamțu o fulgeră odată cu privirile lui arzătoare și-și goli pocalul de vin până în fund.

Curțile boerești zăceau afară de sat pe o coastă pietroasă. Vr'o doi străjeri steteau înaintea porții, durmind, culcați pe earbă. Noaptea era în-

tunecoasă. Cîțiva nouri rătăcitori treceau pe sub bolta înstelată. În sat lătrau cîțiva cîni somnoroși. Injurul zidurilor se iviră cîteva umbre. Totul era liniștit. La casa boerului se mai vedea o fereastră iluminată; o clipă și și aceia se stînsă și totul căzu într'un somn adînc. Numai un cine lătra înăbușit undeva departe, rar și monoton.

Unul dintre străjeri auzind pași ușori tresări, din somn. Voi să se ridice, dar fără de veste își simți grumazii strînși ca în niște clește de fer. Dete să strige, dar glasul ca o horcăitură sinistră îi muri în grumazi. Era Adam Neamțu cu oamenei săi, cari la moment îi legă fedeleș pe amîndoi străjerii. Intrară în curte. Cîni, niște cîni mari și linoși, începură a lătra furioși simțînd picior străin prin curte, dar nu peste mult amuțiră pe vecie. Unul dintre haiduci le aruncă carne otrăvită.

Ușile prinseră a trozni sărînd din țîțîn. Un cap înspăimîntat cu părul vilvoși ieși pe fereastră și slobozi o pușcă afară în tăcerea nopții. Era boerul cuprins de spaimă.

— Ioane, Petre, săriți, că ne calcă lotrii!... începu a răcni și a-și chema argații. Dar aceștia nu puteau veni, căci ușa dela chilia unde dormiau ei fu închisă și păzită de un haiduc. Și nimenea nu s'aria într'u ajutor la strigătul desnădăjduit al boerului.

Atunci ușa odăii lui se crepă și un glas bărbătesc ce răspîndia fiori înjurul lui, îl agrăi:

— Boerule, zădarnic te căznești a-ți aduna

slugile. Ne-am îngrijit noi de adăpostul lor. Adă arma încoaci, că altfel nu-i bine!...

Boerul Jifcovic își întinse arma fără împotrivire. Două facke fură aprinse. Flacăra lor lumina fumegînd. Camera boerului se umplu de o lumină galbenă-roșiatică, ce se împrăștiă peste mobile și peste chipurile aspre ale haiducilor. Într'un colț lingă fereastră stetea boerul înmărmurit, cu privirile înholbate și cu părul rîlvoi. Picioarele îi tremurau dela genunchi, ear glasul și-l simția așa de sec, așa de uscat. Voia să vorbiască, dar privind la fața cea aspră și cioplită ca în peatră a căpitanului, sudorii reci îi ieșiră pe frunte.

— Mă cunoști?!... răcni Adam la el și virîndu-i-se până subt ochi.

El făcu o sforțare voind a răspunde, dar nu putu, căci o tusă seacă îl împedecă.

— Să știți că lovitura biciului tău nu am uitat-o. Și astăzi mă ustură arsura în — inimă.

Boerul îl privia, dar abia mai tirziu își aduse aminte de figura umilă a dascălului de odinioară. Il privia acum și tremura. Numai atunci își putu da seama de faptele sale, și grozav să temea Sîrbul de moarte.

Odată din lăuntru odăilor pătrund până la dînsii țipete ascutite de femei. Adam Neamțu le cunoscu. Era surorile mai tinere și mama boerului tînăr. Cel bătrîn era dus la Viena.

— Nimic să nu li-se întîmple femeilor, zise Adam Neamțu către ai săi. Unul se și duse și închizînd ușa unde erau ele, rămase acolo de

Părinții vor însemna cu arniciu roșu rufele și hainele, cosind pe ele numărul, ce se va da din internat deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuase (zdrăntuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orce epistole, precum și banii, se vor trimite la adresa: **Ioan Petrovici**, profesor la gimnaziul gr. or. rom. din Brassó (Brașov), care va da toate informațiile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire, sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curînd.

Brașov, datul stambilei poștale.

Direcțiunea internatului

(Str. Prundului — Porond u. Nr. 39.)

ECONOMIE.

Starea sămănăturilor.

Ministrul de agricultură a publicat pe baza rapoartelor dela inspectorii agricoli, cu data de 15 Iunie următorul raport oficios asupra stării sămănăturilor.

În jumătatea primă a l. c., adică în primele două săptămîni după publicarea ultimului raport oficios, timpul, cu excepția părților de ost și sud-ost a comitatelor din țară, a fost uscat și cald, în jumătatea a doua în special în părțile vestice ale țării în cea mai mare parte timpul a fost ploios; în unele părți chiar ruperi de nori, furtuni mari, cari au produs mică inundații. Furtunile au fost în mai multe locuri în legătură cu grindină, care a bătut nu numai vile și grădinile cu pomi, ci chiar și sămănăturile.

Astel grindina a bătut în zilele de 8—12 I. crt. în comitatele următoare: Sălăgiu, Arad, Cenade, Caraș-Severin, Timiș, Torontal, Alba de jos și Turda Arieș.

Temperatura a fost în prima jumătate a lunii Iunie ceva mai ridicată decît temperatura normală, și în urma aceasta sămănăturile căpătîndu-și căldurile trebuincioase, au început a se dezvoltă într'un mod favorabil. Cutoateacestea dacă ele nu sînt așa dupăcum ar fi de așteptat, este a se atribui în mare parte ploilor dese, furtunilor, ruperilor de nori și inundațiilor din timpul din urmă și în parte ruginii, care în urma umezelii a atacat în multe locuri recolta.

Rugina pe frunze s'a observat în comitatele următoare: Bihor, Sătmar. Arad și Torontal.

pază. Și întorcîndu-se către boer, îi grăi mai multe în răstite. — Boerule, vreme multă de perdut nu avem, ci să ne dai bani!...

Sîrbul voi să se împotriviască. Era zgîrcit și nu și-ar fi dat el cu atîta ușurință banii. Niște ghionturi la slăbiți, și altele subț barbă, îl făcuseră mai darnic, căci fără zăbavă le întinse cheile de subt căpătîiul patului.

Lăzile zidite în părete, cu funduri de fer și de un lat de mină de groase, fură descuiate și deșertate de tot cuprinsul lor. Din una scoase toate obligățiile și alte hîrtii de valoare cu cari împrumutase sărăcimea, și dela care trăgea camătă mare, le grămădi în mijlocul odăii și le deteră foc. Flacări roșu-albastre cuprindeau pe rînd hîrtie după hîrtie și le mistuia meru. Sîrbului îi venia să leșine. Dar se întoarse atunci Adam Neamțu către dînsul:

— Dătorie veche, plată nouă!... Și întorcîndu-se către Lăzărîcă îi zise să aducă un bic. Acesta îl aduse și învîrtîndu-l în jurul capului de douăori, îl arse pe boer peste obraz cu atîta asprime de-l împroscă singele. Sîrbul urla de durere.

Depărtîndu-se haiducii de aci, i-a lăsat pe toți legați fedeleși. În calea lor Adam Neamțu se mai abătui pe la crîșmă. Toți durmiau. A bătut odată și Ileana s'a sculat și cu o luminare aprinsă în mină a ieșit afară. Bărbatul nu-l era acasă și tatăsu, om bătrîn, durmiau. Adam Neamțu se aproprie de dînsa.

— Ileană, nu mă mai cunoști?
(Urmează).

Toate acestea luîndu-le în considerare, recolta generală se poate numi bună mijlocie și la caz de o schimbare favorabilă a temperaturii, se poate încă și mai mult îmbunătăți.

După datele cvalificatoare ale holdelor rezultă, că grîul este bun în 23 comitate, mijlociu și bun mijlociu în 10. Săcara este bună în 36 comitate, mijlocie și bună mijlocie în 24 comitate. Orzul este bun în 40 comitate, mijlociu și bun mijlociu în 3 comitate. După datele aceste rezultă, că mai bună recoltă dă grîul și mai slabă ovăsul.

Dintre comitatele: locuite de Români se pot aștepta, după datele de pîn'acum, la recoltă bună următoarele comitate: Alba-de-jos, Bistrița-Năsăud, Brașov, Făgăraș. Murăș-Turda, Sibiu, Tîrnava-mare și Turda-Arieș.

Recoltă bună mijlocie pot spera comitatele: Arad, Canade. Maramurăș, Sătmar, Selăgiu și Tîrnava-mică.

Recoltă mijlocie comitatele: Caraș-Severin, Cluj, Solnoc-Dobica și Timiș.

Ce privește singuraticile sămănături, grîul a dat în toate părțile țării în spic și aceasta se datorțește zilelor calde din urmă, dar în regiunile unde a ploaie mai mult, s'a culcat, ear în multe părți s'a lățit rugina cu toată schimbarea temperaturii, însă tot numai pe frunze,

În singuraticile regiuni ale țării starea sămănăturilor de grîu este următoarea:

În ținuturile dintre Dunăre și Tisa dă în spic, ear în locurile mai ridicate a deja. Spicul în cea mai mare parte e frumos și mare.

În regiunea de-apreapta Dunării a dat în spic, paiul este destul de înalt și spicul bine dezvoltat, în unele locuri au crescut buruienile multe.

În regiunile din stînga Dunării a dat în spic, care este destul de frumos, ear paiul înalt. Rugina se lățește și trece la pai,

În regiunea de-adreapta Tisei grîul este des, paiul înalt, dar în urma ploilor și a furtunilor s'a culcat în cele mai multe locuri. Rugina se lățește tare.

În regiunea Tisa-Murăș recolta e frumoasă, dar în urma umezelii sămănăturile s'au culcat și rugina se lățește pe frunze și cresc buruienile.

În Ardeal la sămănăturile de grîu s'a observat rugina pe frunze. Ploile dese au împiedecat darea în spic; în ținuturile mai reci abia acum începe a da în spic.

Sămănăturile de seceră s'au dezvoltat bine în toate părțile țării, dar în urma ploilor și a grindinei s'au rărit. Pajele sînt înalte, și spicul mare. Recolta se prevede a fi mijlocie.

Sămănăturile de orz promit o recoltă mijlocie. Sămănăturilor de primăvară ploile le-a folosit mult.

Sămănăturile de ovăș s'au îmbunătățit; a crescut însă multă burueană și melcii au cauzat mari pagube.

Porumbul s'a dezvoltat îngeneral frumos, săpatul prim în cea mai mare parte s'a terminat; în unele locuri s'a început săparea a doua, în urma ploilor din urmă buruienile s'au înmulțit.

Cartofii sau dezvoltat frumos.

La trifoi și lucernă cositul prim n'a adus cantitatea îndestulitoare dupăcum s'a așteptat. Timpul ploios din urmă a cauzat pagube. A doua cosire promite o recoltă mai bună.

Finațele în urma ploilor abundente stau bine, dar în multe ținuturi finul a fost udat, scăzîndu-l astfel prețul.

Pășunile s'au îmbunătățit binișor, ear vitele au destul nutreț.

Viile intrucîtva s'au îndreptat, dar totuși pagubele cauzate de grindină nu s'au acoperit. Legarea și stropirea e în curgere. În mai multe ținuturi s'a arătat peronospora. Îngeneral se speră o recoltă mediocră.

La poamele timpurii se așteaptă o recoltă slabă. Merele, perele și prunele în unele regiuni sînt frumos dezvoltate. Îngeneral e de așteptat o recoltă mijlocie; ear în unele ținuturi s'a ivit insecte și vermi, cari cauzează mari pagube.

CRONICA.

Pentru nouile alegeri congresuale întregitoare sînt candidați la Caransebeș dl. **Dr. Iosif Gall**, ear la Bocșa e liberă concurența între **Dr. Cornel Corneanu**, secretar consistorial, și **Dr. Moise Ienciu**, profesor, cari ambii și-au pus candidatura în acel cerc (Drapelul).

Vestim cu nețărmită bucurie că fala românismului, aviatorul AUREL VLAICU, eroul dela Aspern, va zbura Duminecă, la 21 curent st. n. și la Lugoj, unde și Bănățenii noștri vor avea astfel prilejul să-l vadă, să-l admire și să se bucure de biruința genului său. Nu ne îndoim că și Românii și străinii vor da navală pentru a asista la primul zbor aerian în Banat.

Simbătă trecută s'a ținut aici în Oravița o sedință a proiectatei „Insofiri pentru asigurarea vitelor”, hotărîndu-se mutarea sediului la Oravița și continuarea lucrărilor pregătitoare, ca astfel până în 3 August c. să se poată începe activitatea. Cu pregătirea agendelor au fost încredințați trei membri direcționali sub conducerea dlui Ion Epure inițiatorul acestei societăți de cea mai mare importanță pentru țărănimea noastră.

La institutul pedagogic din Caransebeș abia zilele acestea s'a încheiat anul școlar, fiind Lunii și Marți rigurosul la care au asistat dd. Dr. V. Braniște, comisar consistorial și Dr. Iosif Siegescu, comisar ministerial. S'au supus la examenul de cvalificațiune 7 abs. și 5 corigenți. A făcut examenul cu distincție tînarul **Gheorghe Molin**, fiul înv. pensionar din Cărnecea, ear cu eminentă **Toma Surlaș** din Vranii. Unul s'a retras, ear unul a căzut din un studiu.

Insfirșit episcopia gr. cat. maghiară de Hajdudorog, la care vor fi încorporate 8 parohii din episcopia ruteană de Eperjes, 70 din cea ruteană de Muncaci, 44 din episcopia gr. cat. română de Oradea-mare și patru din a **Gherlei**, sancționată prin *bula papală*, e deci — fapt împlinit...

† La Turnu-Severin a încetat din viață în etate de 39 ani **Elena Baltescu**, o adevărată mamă, care a excelat în întreg județul prin creșterea aleasă ce-a știut-o da copiilor. O depling soțul ei propr. **Mihail Baltescu**, Sevastia, Ionel, copii; laneta și locotenent Emanuil Boteanu, fiică, ginere și nepot. Fie-î țărîna ușoară și memoria binecuvîntată!

De Lunii încoaci a început să circule pe stradele Oraviței deocamdată un Omnibus, ear incurînd, dupăce societatea-comandită își va termina lucrările, se va acvira și un Autobus pentru înleznierea și ridicarea comunicațiunii mai ales a străinilor cari deosebit în lunile de vară se sălășuesc aici pentru vilegiatură.

Tînarul avocat **Dr. Iosif Hedbawny** și-a deschis cancelaria advocațială în noul edificiu al „Băncii populare” din localitate.

Aici înșiratele institute și anume: „Oraviciana” s. p. a., „Cassa de păstrare (Sparcassa) s. p. a.”, „Banca Poporală” (Volksbank) și „Agentura băncii economice sud-ungare” prin aceasta aduc la cunoștiință onoratului public, că orele de birou, începînd din 1 Iulie până în 15 August a. c. vor fi dela 8 ore a. m. până la 1 oră d. a.

Aviz. Totfelul de stampilii de gummi cu tot cu perna de culori, mașini de numerizat pentru industriași, negustori, advocați, bănci, reuniuni, oficii, comune se pot căpăta cu prețul cel mai ieftin la Fabrica de stampilii de gummi în Czepléd. La comande de peste 10 cor. se mai dă și 100 cărți de vizită de pergament cu orce litere. Totăsa se capătă și diferite obiecte de reclam. Voiajori și agenți locali se primesc cu provizie mare. Cereți consemnarea prețurilor!

Bibliografie.

A apărut „Triumful Creștinismului”, cîteva reflexiuni actuale la aniversarea 1600-a dela emanciparea religiunii creștine 313—1913, de Ioan Roșiu, agîlul secretar al „Unirei” din Blaj. Prețul 1 cor. — O recomandam au căldură cititorilor noștri.

Masa studenților români din Brașov. D-l Virgil Onițiu, directorul școalelor medii gr. or. române din Brașov, publică a XIV. dare de seamă a „Meselor studenților români din Brașov” pe anul trecut 1912. Dint'o statistică interesantă, pe care o face d-l director Onițiu, rezultă că în 14 ani de zile a fost întreținuți 512 școlari, cheltuindu-se suma de 61.820 cor. 73 bani. Anul acesta au fost întreținuți la masă 33 elevi, dintre cari 9 elevi au fost primiți cu beneficiul de jumătate.

Editor-proprietar: **Gheorghe Jianu**.
Redactor-responsabil: **Ilie Oravițanu**.

Aviz celor interesați!

Țiglă de acoperit — Cărămidă de zidit

de prima calitate se poate căpăta pe o cale mai scurtă și din cauza transportului și mai ieftin decât orunde, la fabrica de țiglă a d-lui

Iosif Traistă în Ciclova-română.

Farmacia „La vulturul negru“

(Apoteca bătrână)

ORAVIȚA

Fondată la anul 1797.
Proprietatea Knoblauch din 1817.
Telefon Nr. 59.

Roma 1911.

Paris 1911, medalia de aur.

Spiritul Mentholos — Knoblauch

preparat al farmaciei „La vulturul negru“ din Oravița, prețul dela 40 fil. până la 2 cor.

Kremă de liliie americană	à Cor. 1.-
Pudră de liliie americană, albă, roză și crème	„ „ 1.20
Săpun de liliie americană	„ „ .70
Picături pentru dinți	„ „ 1.-
Picături chineze pentru dinți	„ „ 70.-
Esență de liqueur, rom, preparat Knoblauch,	Litru à 20 fil.
Bomboane pentru tușă	à 20-60 „
Esență de mușchi izlandeze specialitate engleză	à Cor. 1-1.50
„ „ „ pentru reumă	à Cor. 1.-

Leac împotriva panglicei (limbricul mare).

Mare depozit de articole de gumă, pentru bărbați și femei, legături pentru soboriți dela fabrice de primul rang indigene și străine.

Ceiece nu s'ar găsi în depozit se câștigă prompt în 2-3 zile fără nicio cheltuială. Comande dela 6 coroane însus se trimit gratuit.

Parfumerie și preparate cosmetice, cremă pentru obraz, săpunuri și alte specialități ale farmaciei se capătă la

„Apotecăria bătrână“ a lui Max de Knoblauch în Oravița
în ulița mare, peste drum de otelul „Coroana“.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depășește de pe față și de pe mini orceful de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate până acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein).
Prețul unui borcan de cremă americană 1 cor. 50 fil. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt picăturile americane. Prețul 1 cor.

Anunț.

Aducem la cunoștință On. public rom. din Valea Carașului, că la depoul de beuturi al băncii „Plugarul“ din Cacova, ne-am asortat cu bere de Ciclova, vinuri excelente și răchiuri curate, ne vom da toată silința că, prin serviciu prompt și culant, să mulțumim pe deplin și în toate privințele marile noastre cerc de mușterii.

Cu toată stima
„PLUGARUL“.

Țiglăria cu abur din Bozovicî

a băncii „Oraviciana“ din Oravița

fiind terminată și începîndu-și lucrările, cu considerare la cererea mare de țiglă, se anunță că se pot deja face prenotări de comande.

În această fabrică de primul rang se capătă

excelentă țiglă arsă pentru zidit, țiglă falțuită pentru acoperișe, țiglă rotundă pentru fîntîni ș. a.

Prețuri absolut solide și serviciu prompt. — Comandele se pot face atît la contabilitatea Țiglăriei în Bozovicî cît și la „Oraviciana s. p. a.“ în Oravița.